

Starostové odmítají rozpočtový podfuk Babišovy vlády. Nekontrolovatelné zadlužování krade Česku budoucnost

25.8.2026 - | Starostové a nezávislí

Poslanci Starostů odmítají vládní snahu o přehlasování prezidentského veta k novele zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Vláda Andreje Babiše podle Starostů zcela rezignovala na konsolidaci veřejných financí a rozvolňuje mantinely státního rozpočtu proto, aby měla prostředky na své plošné předvolební sliby. Zástupci hnutí už předem avizovali, že pokud dojde k přehlasování prezidentského veta, obrátí se společně s dalšími opozičními stranami na Ústavní soud.

Rozvolnění rozpočtových pravidel se dostalo pod kritiku jen opozice, ale i široké odborné veřejnosti a klíčových institucí, které k návrhu vyjádřily nesouhlasný postoj. Krok vlády odmítl nejen prezident republiky, ale také Senát, zástupci Národní rozpočtové rady a dvacítká předních českých ekonomů, kteří poslance v otevřeném dopise vyzvali k zachování fiskální odpovědnosti.

„Snazší a rychlejší zadlužování země, jak ho v tomto rozpočtovém podfuku připravila Alena Schillerová, může schvalovat jen ten, komu je budoucnost České republiky úplně ukradená. Babišova vláda se snaží silově prosadit uvolnění pravidel jen proto, aby získala nekontrolovatelnou možnost sekat další astronomické dluhy. Chce si vytvořit prostor pro ohromné utrácení bez jakékoliv reálné kontroly ze strany Sněmovny a veřejnosti. To není jen neodpovědné hospodaření, to je vědomý hazard s veřejnými financemi a budoucností našich dětí. Nám ale není jedno, v jakém stavu zůstane naše země za pět, deset nebo patnáct let. Proto jsme proti tomu tvrdě bojovali ve Sněmovně i v Senátu a podpořili zdůvodněné veto prezidenta republiky. Pokud koalice tuto rozpočtovou nezodpovědnost přesto přehlasuje, obrátíme se na Ústavní soud, jak už jsme předem avizovali,“ uvedl předseda Starostů **Vít Rakušan**.

Vláda pravidla rozvolňuje primárně kvůli své neschopnosti pokrýt vlastní předvolební sliby. *„Stáváme se zemí, která si půjčuje na běžný provoz, což je nebezpečný trend. Vláda jen za plošné převzetí poplatků za podporované zdroje energie zaplatí ze státního rozpočtu 17 miliard korun ročně. Dalších 24 miliard spolknou plošný nárůst plateb za státní pojištění, aniž bychom viděli alespoň náznak reformy ve zdravotnictví. Deset miliard možná spolknou mimořádné valorizace důchodů, miliardy bude stát převod televizních a rozhlasových poplatků pod státní rozpočet nebo slevy na jízdném, které vláda svým voličům slíbila. Problém je ale také příjmová stránka rozpočtu, kdy se vláda dobrovolně ochuzuje o příjmy od živnostníků nebo z dálničních známek. Jde o naprosto neodpovědné chování, které zatěžuje výdajovou stránku rozpočtu bez jakéhokoliv strukturálního řešení. Celkově jsme se s kolegy dopočítali k 75 miliardám za zbytečné výdaje,“* popsala problém místopředsedkyně rozpočtového výboru **Věra Kovářová**.

Starostové rovněž upozorňují, že vláda avizovanou konsolidaci veřejných financí v letech 2028 a 2029 nepřinese. Podle Fiskálně strukturálního plánu by měly začít schodky klesat od roku 2028 ze 2,0 % HDP na 1,2 % HDP v roce 2030. *„Současné rozvolnění fiskálně strukturálního plánu a přesunutí konsolidace veřejných financí až na pozdější roky bylo možné jen díky nepopulárním, ale nutným reformním krokům předchozí vlády Petra Fialy. Současná vláda tento pracně vybudovaný polštář projídá. Přístup hnutí ANO a jeho koaličních partnerů nám ukazuje, že konsolidovat neumí a hlavně nikdy nechtěli. Obáváme se toho, že se vládní koalice Fiskálně strukturálního plánu držet nebude a Česko se bude dále zadlužovat. Myslet si, že vláda bude ve volebním roce 2029*

konsolidovat, pokládám za tak naivní postoj, že mu nemůže věřit ani sama ministryně financí. Období, kdy díky nízkým úrokovým sazbám náklady na obsluhu státního dluhu nebyly příliš vysoké, jsou nenávratně pryč. Upozorňuji na to, že Česko vede žebříček v růstu nákladů na dluh v celé EU. Máme suverénně nejrychlejší meziroční nárůst úroků, za které si půjčujeme. Je to jednak kvůli rozpočtové politice současné vlády, a také proto, že stále nemáme euro,” zhodnotila situaci poslankyně a stínová ministryně financí **Lucie Sedmihradská**.

Už rámci projednávání EET Starostové představili sadu návrhů z balíčku Chytré reformy, které ukazují odpovědnější cestu k hospodaření státu. Základním principem je nahrazení plošné pomoci za zacílenou, a zastavení nesmyslných daňových výjimek. *„Vláda si zoufá, že jí v rozpočtu na příští rok chybí 150 miliard. Dovolím si paní ministryni financí připomenout, že jsou to peníze, které by dnes v rozpočtu měla, pokud by nezrušila bez náhrady superhrubou mzdu. Místo plošných výdajů, jako jsou poplatky za POZE, musíme pomáhat adresně těm, kteří to skutečně potřebují. Pro skutečnou podporu hospodářského růstu jsme navrhovali zavedení okamžitých odpisů pro firmy, což by ekonomice pomohlo mnohem více než vládní utrácení na dluh,”* shrnul konkrétní návrhy poslanec **Jan Papajanovský**.

Dalším krokem, jak může stát lépe hospodařit, je zavedení tzv. spending reviews, tedy hloubkových auditů jednotlivých výdajových kapitol státu. Ty pomáhají na základě dat odhalovat neefektivitu nebo zbytečné dotace. *„Analýzy expertů z OECD i domácích ekonomů ukazují, že pokud by se v Česku zavedly standardní a plnohodnotné revize výdajů, potenciální úspora pro státní rozpočet by dosáhla minimálně 0,5 procenta HDP. Bavíme se zde o obrovské částce 40 až 45 miliard korun ročně, které si dnes zbytečně půjčujeme za 5% úrok,”* doplnil **Papajanovský**.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/starostove-odmitaji-rozpocetovy-podfuk-babisovy-vlady-nekontrolovatelne-zadluzova>